

Examenul de bacalaureat național 2015

Proba E. d)

Logică, argumentare și comunicare

Varianta 2

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

I. TÉTEL

(30 punct)

Az alábbi kijelentések mindegyikével kapcsolatban írjátok a vizsgalapra a helyes válasznak megfelelő betűt! Csak egyetlen helyes válaszlehetőség létezik.

1. *A természetes szám* fogalom terjedelme a következőt foglalja magában
  - a. a természetes szám kifejezést
  - egy nullánál nagyobb egész számot
  - a természetes számok összességét
  - számokat, összeadást, kivonást, stb.
2. *A vallásosság* fogalma:
  - konkrét, abszolút, nem-üres, homályos
  - negatív, összetett, általános, üres
  - elvont, egyszerű, nem-üres, általános
  - relatív, pozitív, elosztott, üres
3. *Az érettségi és a vizsga* fogalmak közti viszony:
  - alárendelő
  - azonossági
  - metsző
  - ellentétes
4. *A Néhány korlátozás nélkül vadászott állatot a kipusztulás veszélye fenyegeti* mondat logikai predikátuma:
  - kipusztulás veszélye fenyegeti
  - veszélye
  - veszélye fenyegeti
  - fenyegeti
5. Részleges állító mondatot képvisel a következő:
  - Majdnem az összes diák nem készítette el a feladatát.
  - Csak néhány diák készítette el e feladatát.
  - Túl sok diák nem készítette el a feladatát.
  - Egyetlen diák sem készítette el a feladatát..
6. Az a deduktív következtetés, amelynek során igaz premisszákból csak igaz konklúziók származnak:
  - teljes
  - közvetlen
  - érvényes
  - erős
7. Nem képezi a bizonyítás részét :
  - a bizonyítás alapja
  - a bizonyítás szabályai
  - a bizonyítandó tétel
  - a bizonyítási eljárás

8. A *Ha mindenik IX.B osztályos diák jó kémiából, akkor az összes IX. B osztályos diák jó kémiából* következtetés az alábbi műveletnek felel meg:
- átalakítás
  - megfordítás
  - nem teljes indukció
  - teljes indukció
9. A nem-teljes indukció:
- egyediesítési folyamat, amely egy osztály elemeinek összességéből indul ki
  - egyediesítési folyamat, amely egy osztály elemeinek egy részéből indul ki
  - általánosítási folyamat, amely egy osztály elemeinek összességéből indul ki
  - általánosítási folyamat, amely egy osztály elemeinek egy részéből indul ki
10. Egy helyes osztályzás ugyanazon fokán az osztályok között a következő viszonynak kell lennie:
- ellentétes
  - szembenálló
  - megegyező
  - alárendelő

II. TÉTEL

(30 pont)

Adottak a következő mondatok:

- Némely kormányzati forma monarchia..*
- Minden drága öltöny elegáns ruha.*
- Egyes tanárok nem beszélnek a franciát.*
- Egyetlen csokis sütemény sem diétás eledel.*

- A. Állapítsátok meg az 4-es mondat formuláját! **2 pont**
- B. Szerkesszétok meg formális és természetes nyelven egyaránt a 3-as mondat alárendelt-ellentétesét és az 1-es mondat fölrendeltjét! **6 pont**
- C. Alkalmazzátok a megfordítás és átalakítás műveleteit az 2-es és 4-es mondatokra leszarmaztatva azok helyes megfordítottját és átalakítottját formális és természetes nyelven egyaránt! **10 pont**
- D. Ábrázoljátok az Euler-diagram módszerével a 3-as kategórikus kijelentést! **4 pont**
- E. Két diáknak, X-nek és Y-nak a következő véleménye van:
X: *Ha egyes emberek nem tanárok, akkor egyes tanárok nem emberek.*
Y: *Ha egyetlen morális tett sem érdekből fakadó cselekedet, akkor egyetlen érdekből fakadó cselekedet sem morális tett.*
A fenti helyzetből kiindulva:
- formalizáljátok a mindkét következtetésnek megfelelő logikai eljárást! **4 pont**
  - magyarázzátok meg a formalizált következtetések helyességét! **4 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

- A. Adott a következő két szillogisztikus módozat: $aaa-1$, $eao-3$.
- Írjátok le a mindkét szillogisztikus módozatnak megfelelő következtetési sémát, és képezzetek természetes nyelven egy szillogizmust, amely megfelel a fenti következtetési sémák valamelyikének! **8 pont**
  - Ellenőrizzétok a Venn-diagram segítségével a két szillogisztikus módozat bármelyikének érvényességét, leszögezve azt, hogy milyen döntésre jutottatok! **4 pont**
- B. Szerkesszétok formális és természetes nyelven egyaránt egy két premisszából álló érvényes érvelést, amely az *Egyes emberi cselekedetek erkölcstelenek* kijelentést támasztja alá! **8 pont**
- C. Adott a következő meghatározás:
Az orvos az a személy, aki az orvoslást gyakorolja.
- Szögezzetek le egyet a meghatározás szabályai közül, amelyet a fentebb adott meghatározás megsért! **2 pont**
  - Említsetek meg két olyan, a meghatározás helyességét befolyásoló szabályt, amely különbözik az a pontban megállapítottól, és szerkesszétok mindkettőre vonatkozóan egy-egy olyan meghatározást, amely sérti ezeket! **8 pont**

Examenul de bacalaureat național 2015

Proba E. d)

Logică, argumentare și comunicare

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Varianta 2

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.**
- **Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

câte 3 puncte pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-c, 2-c, 3-a, 4-a, 5-b, 6-c, 7-b, 8-d, 9-d, 10-b.

10x3p= **30 puncte**

SUBIECTUL al II -lea

(30 de puncte)

A. precizarea formulei propoziției 4: SeP

2 puncte

B. - câte 1 punct pentru construirea, în limbaj formal, a subcontrarei propoziției 3 (SiP) și a supraalternei propoziției 1 (SaP)

2x1p= **2 puncte**

- câte 2 puncte pentru construirea, în limbaj natural, a subcontrarei propoziției 3 și a supraalternei propoziției 1

2x2p= **4 puncte**

C. - câte 1 punct pentru aplicarea explicită a operațiilor de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 2 și 4, în limbaj formal

2x2x1p= **4 puncte**

- câte 1 punct pentru derivarea, în limbaj natural, a conversei fiecăreia dintre propozițiile 2 și 4

2x1p= **2 puncte**

- câte 2 puncte pentru derivarea, în limbaj natural, a obversei fiecăreia dintre propozițiile 2 și 4

2x2p= **4 puncte**

D. reprezentarea prin metoda diagramelor Euler a propoziției categorice 3

4 puncte

E. a. câte 2 puncte pentru formalizarea fiecăruia dintre cele două raționamente (X: SoP→PoS, respectiv Y: SeP→PeS)

2x2p= **4 puncte**

b. câte 2 puncte pentru explicarea corectitudinii logice a fiecăruia dintre cele două raționamente (de exemplu, X: SoP→PoS conversiune nevalidă, se încalcă legea distribuirii termenilor; Y: SeP→PeS conversiune validă, se respectă legea distribuirii termenilor)

2x2p= **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A.

1. - câte 2 puncte pentru scrierea schemei de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, astfel:

MaP MeP

SaM MaS

SaP SoP

2x2p= **4 puncte**

- construirea, în limbaj natural, a unui silogism care să corespundă oricăreia dintre cele două scheme de inferență

4 puncte

2. - reprezentarea grafică, prin intermediul diagramelor Venn, a oricăruia dintre cele două moduri silogistice date

3 puncte

- precizarea deciziei privind validitatea modului silogistic reprezentat grafic

1 punct

B.

- construirea, în limbaj formal, a argumentului valid care să justifice propoziția dată **4 puncte**
- construirea, în limbaj natural, a argumentului valid care să justifice propoziția dată **4 puncte**

C.

- a. precizarea oricărei reguli de corectitudine pe care o încalcă definiția dată **2 puncte**
- b. - câte 2 puncte pentru menționarea fiecăreia dintre regulile de corectitudine a definiției, diferite de regula de la punctul a. **2x2p= 4 puncte**
  - câte 2 puncte pentru construirea fiecăreia dintre definițiile cerute **2x2p= 4 puncte**